

Markéta Hojková

Obraz a kult sv. Rocha v jižních Čechách v 17. a 18. století

Filozofická fakulta JU, Ústav dějin umění

Studentka Markéta Hojková si za téma své bakalářské práce zvolila téma ikonografické, související s úctou k jednomu z klíčových protimorových patronů sv. Rochovi, a to v poměrně širokém časovém i geografickém záběru. V části věnované zhodnocení literatury jsou zmiňovány kupodivu téměř výhradně přehledové práce, autorka zjevně se žádnou specializovanou studií nepracovala, což vyplývá i z celkového soupisu literatury v závěru práce. Je to překvapivé při tak relativně úzce vymezeném tématu kvalifikační práce. Jediným pramenem poznání o ikonografii jí tak byl Lexikon der christlichen Ikonographie, případně Künstleho starší práce, což je rozhodně škoda. To se projevilo hned v kapitole následující, v níž autorka přehledovým způsobem v podstatě doslovně převyprávěla obsahy hesel zmíněných slovníků. Přitom jsou z jejího textu zjevné celkem závažné nedostatky znalosti geografie a nepochopení některých základních německých uměleckohistorických termínů (Basel místo Basilej, St. Lorenz v Nürnbergu místo Sv. Vavřinec v Norimberku, Pfarrkirche v Kempenu místo farní kostel v Kemptenu a některé další). Tento ledabylý přístup je bohužel dále posílen ve formulacích, kde se autorka příliš nenamáhala dohledat si širší souvislosti údajů, které v původním německém textu zjevně počítaly s hlubším uměleckohistorickými znalostmi čtenáře. Setkáváme se tak v odborném textu s formulacemi spíše novinářského charakteru (od Holbeina, od Marescalca atp., příp. „představuje Malba (sic!) od Guida Reni“ – není však řečeno která). Celkově tento přehled působí poněkud zmatečně, překotně a nevykazuje přílišné pochopení a snahu o uchopení a přehledné strukturování vývoje daného ikonografického tématu.

Následující oddíl práce se věnuje lékařskému aspektu moru z historického hlediska. Ačkoliv je tento úsek přeci jen poněkud vzdálen hlavnímu tématu, je rozhodně zajímavý a představuje pro čtenáře určité zpestření. Bohužel, poněkud mimo hlavní téma je kapitolka o mariánských sloupech, ačkoliv je přehledně zpracovaná. Docela zbytečně je ovšem zařazen oddíl o politické situaci ve střední Evropě na začátku 17. století, jímž si autorka chtěla ujasnit historické okolnosti vzniku probíraných uměleckých děl, nemusela však své poznání ventilovat do textu kvalifikační práce, která by měla vykazovat sevřenější a zacílenější charakter. Podobně nevhodné bylo také zařazení zcela obecného úvodu do vývoje sochařství 17. a 18. století.

Na str. 40 pak začíná poměrně rozsáhlý katalog českých památek různého charakteru, které vykazují zpracování tématu sv. Rocha. Bohužel, rovněž v případě tohoto katalogu není příliš zřejmá vazba k názvu a tématu práce, neboť obsah hesel nepřekračuje suchý popis, lze dokonce říci, že jsou povrchně zpracovaná. Hlavním pramenem přitom byly Umělecké památky Čech, což se až příliš jasně odráží v charakteru hesel. Nakonec, až téměř na šedesáté straně předkládané kvalifikační práce, přichází ke slovu samotné téma práce, tedy motiv sv. Rocha v jihočeských barokních památkách.

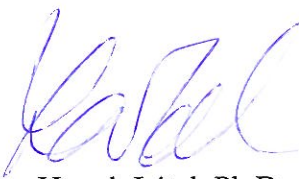
Autorka si zvolila šest lokalit, v nichž se v různých projevech motiv protimorového světce objevuje, nejčastěji se však jedná o nejrůznější podoby monumentálních sochařských památek. Pokud jsem výše hovořil o povrchním a ledabylém přístupu k tématu, tak v této části vadí uvedené charakteristiky asi nejvíce. Například sloup v Benešově nad Černou je vynikající a přitom opomíjenou památkou vrcholně barokního sochařství v jihočeském pohraničí, což autorka rovněž uvádí, nicméně se bohužel ani nepokusila o hlubší ponor do formálních a slohových problémů díla. O pokusu určení autorství, což je v případě této památky obzvláště zajímavé téma, ani nemluvě. Podobně by si mnohem hlubší zájem zasloužily i fragmenty pozdně gotických oltářů z počátku 16. století ve vyšebrodském klášteře, které vykazují zajímavé souvislosti s malířstvím Podunajské školy.

Domnívám se, že vznesené výtky jednoznačně vykreslují nedostatky této práce. Bohužel, jediným pozitivem předkládaného textu je samotná volba neobvyklého, a jak sama autorka v úvodu líčí, opomíjeného tématu. S tím pak souvisí vysloveně soupisové zmapování odpovídajících českých, popř. jihočeských památek s tématem sv. Rocha. Autorka si pro výklad užití tohoto tématu měla vybrat méně památek a zpracovat souvislosti jejich vzniku více do hloubky.

Vzhledem k rozsahu práce a správné práci s literaturou i jejím citováním sice studentka splnila obecné požadavky na úroveň kvalifikační práce, nicméně její obsah považuji za nepřiliš závažný.

Práci přesto **doporučuji** k obhajobě a klasifikuji známkou **dobře**.

Dne 11. června 2013

Mgr. Hynek Látal, Ph.D.